

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut Reo Posterior De Confessario Ut Judice

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

§. 5. Per immutationem significationis in Verbis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

verim, &c. Hoc ipso enim scio, me scire, quòd inimicum non oderim, si scio me non habere scientiam, aut memoriam talis odii; ergo si scientia utili ad dicendum scio, me non habere notitiam aut memoriam, quòd aliquis sit mihi hoc vel illud peccatum confessus; hoc ipso jam verè dico: scio me scire, quòd id mihi non sit confessus. Interrogatus denique 3. an non id sciat scientia confessionis? iterum respondere potest & debet, se non scire, in eodem sensu, quo respondet ad primam interrogationem.

Unde pater, quòd juxta hunc modum æquivoca significatio verbi *scio* (quod respondens semper toti interrogationi superaddit) non possit unquam ullo modo tolli, contra DD. *sup. n. 267.* relatos. Ratio, quia interrogans illa tantum verba, quibus interrogat, potest restringere; non autem id, quod illis primùm respondens debet semper superaddere.

Ea, quæ contrà assert. Dicast. à n. 129. credo Card. Lugonem jam prævidisse; sed, quòd hinc tacitus prætermiserit, judicasse suæ opinioni non multum obstare; maximè cum sint tantum petita ex principiis Logicis, de quibus insuper adhuc etiam sub Judice lis est.

§. V.

Per immutationem significationis in verbis.

272. Tertius modus colligi potest ex Val. tom. 3. Disp. 5. q. 13. p. 2. v. *Quid quid. circa finem.* ubi: *si quis*, inquit, *iniquè interrogetur, ei non minus licet usurpare verba ad significandum sensum, quem vult; quam si a nullo prorsus de ul-*

la re determinata interrogaretur: sicut cum quis à nemine interrogatus secum ipse solus loquitur, potest, quod vult, per quæcunque verba sine mendacio intelligere, & per vocem Homo v. g. velle significare Equum; & per vocem Equus Hominem &c. sine ulla Reipubl. turbatione, sine ulla cuiusquam injuria. Non minus, quam cuiquam licitum est in ordine ad seipsum solum, computare obolum pro ducato seu aureo, & adreum pro obolo. Unde Azor cum cit. p. lib. 11. cap. 4. Reg. 5. simpliciter & absolute: is mentitur, inquit, qui verba aliter accipit, atque ipsa significant; intelligi debet tantum pro calu, quo loquens est aliquo modo obligatus ad verba sua in communi significatione usurpanda. Ratio enim doctrinæ ex Val. relatæ est, quia, ut ipse ait, iniqua interrogatio ad nihil prorsus obligat interrogatum; qui proinde non tenetur interroganti loqui, multò minus ad ejus mentem respondere, adeoque nec voces, quibus utitur, in significatione illis publice impostâ, & communiter usitatâ accipere. Injustè enim interrogans nullum habet Jus exigendi, ut quis ipsi & alio modo respondeat. Quòd autem ille putet, sibi respondere loquentem, & quidem etiam ad suam mentem, ac juxta usitatam vocum significationem, atque ita seipsum decipiat, sibi & non loquenti imputare debet.

Utitur quidem Val. hoc fundamento ad externas locutiones, quæ cum mentali reservatione fiunt, à mendacio excusandas; sed usus iste est à summo Pontifice *sup. n. 270. v. Quid multis?* prohibitus. Ipsum tamen fundamentum si fir-
mum est, uti planè videtur, tunc Con-
fessa-

fessarius jam potest sine omni reservatio-
 ne ad quamcunque injustam interrogatio-
 nem de peccatis confessis, vel aliâ simi-
 li materia respondere; *nihil scio ex confes-
 sione; nihil in ea audivi* &c. quia potest
 per hujusmodi verba (quibus, sicut hîc
 ei licitum est, pro suo arbitrio aliam vim
 attribuit) nihil aliud velle significare,
 quàm quòd v. g. *Turca non sit Christianus;
 Tenebra non sint lux; tria non sint
 quatuor*; vel quidvis aliud, quod verum
 est, idque etiam, ut Val. rectè addit, ju-
 ramento confirmare, si necesse sit. Non
 enim, ut dixi, tenetur Confessarius aut
 alius tam injustè & sacrilegè interroganti
 respondere ad ipsius mentem; nec verba,
 quæ profert, tenetur ad ipsum dirigere;
 nec ea in communi & usitatâ suâ significa-
 tione accipere. Neque tunc, si jurat,
 falsò jurat, aut Nomen Domini in vanum
 assumit.

Modus autem iste nullatenus contraria-
 tur citatæ Pontificiæ prohibitioni. Nam
 loquens, sicut hîc juxta dicta potest, de-
 trahit verbis usitatam vim significandi, &
 aliam pro suo libitu imponit. Unde jam
 verba exterius ab ipso prolata non ideo
 vera sunt, quòd *intelligat intra se aliud*,
 quàm ipsa verba significant; sicut fit in
 locutionibus cum reservatione mentali
 factis; sed idèò vera sunt, quia id, quod
 ex privata loquentis impositione signi-
 ficant, integrè & plenè dicunt esse, sicut
 est & in se, & in mente loquentis. Non
 involvit ergo iste modus ullam reserva-
 tionem; sed consistit in hoc solo, quòd
 loquens usitatam vim significandi à ver-
 bis tollat, & aliam attribuat, cum in ta-
 li casu non sit obligatus ad utendum ver-
 bis in usitata communi significatione;

& ipsa etiam Respubl. videatur hanc po-
 testatem cuius, in ejusmodi necessitate
 secretum suum contra injustum aggressò-
 rem tuendi, concedere juxta *supposit. 4.
 sup. n. 268.*

§. VI.

*Per prolationem tantum materi-
 lem verborum.*

273. Quartus modus insinuat a Tan-
 tom. 3. Diss. 6. q. 2. n. 34. Nam, ubi,
 inquit, nulla loquendi vel respondendi ob-
 ligatio urget, potest quis suo arbitrato ver-
 ba solè materialiter proferre; & qui-
 dem etiam si alioqui (formaliter & quoad
 significationem suam communem sum-
 pra) *planè falsa sint*. Vult quidem Tan-
 ex hoc principio inferre, quòd licitè sint
 in casu tali locutiones externæ cum men-
 tali reservatione factæ; sed rectius dicitur,
 quòd, supposito illo principio ut ve-
 ro, nulla profus sit necessitas ullius re-
 servationis. Et in nostro quidem pro-
 posito cum Confessarius vel tunc ma-
 ximè nullam habeat loquendi vel respon-
 dendi obligationem, quando injustè &
 impiè interrogatur de peccatis pœnitenti-
 um, ex sola eorum confessione Sacra-
 mentali cognitis, potest ille semper abs-
 que omni reservatione mentali, loco re-
 sponsonis, materialiter hæc, aut similia
 verba proferre: *nihil ex confessione de pec-
 cato hoc vel illo scio; nihil in ea de illo au-
 divi*, &c. quamvis arctissimè, & quod
 nunquam fieri potest, etiam ita strictè
 interrogaretur, ut si eadem verba forma-
 liter seu enuntiativè diceret, verum non
 diceret. Quod si ulterius urgeretur ad
 suam nescientiam contestandam his ver-
 bis;

P. Sto

Tribu

Poenite

E

S